



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

R.P. Richardi Lyncei ... Vniversa Philosophia Scholastica

Complectens Dialecticam, siue Scientiam de Veritate, in decem libros
distributam

Lynch, Richard

Lvgdvni, 1654

V. Quatenus alij de distinctione, & indistinctione veritatis ab actu vero
sentient?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95210](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95210)

61 Ad tertium respondendum est, inprimis, iuxta iam iam disputata, veritatem esse similitudinem, & conformitatem, siue conuenientiam actus cum obiecto, adeoque aliquam in alterutro, & non in vno solo sitam esse, vt in propria, & physica similitudine duum quorumuis extremorum vsuuenit. At certitudo haud est similitudine etiam intentionalis, sed formalitas quaedam eam supponens: par ratio est euidentiæ: eodem enim modo actus est similis intentionaliter obiecto, siue sit certus, siue incertus, & siue clarus, siue obscurus, & ineuidens, dummodo sit cognitio obiecti praesertim vera. Secundo vti lux isthac solaris, quæ oculos nostros recreat, reficitque, est per se ipsam præcisè clara, & perspicua, quidni etiam actus intellectus nostri sit omnino quidditatiue clarus, & euidens? item actus intellectus nostri certus, & non euidens habet, quod talis sit à supernaturalitate sua duntaxat, adeoque ab aliquo prædicato omnino essentiali, & intrinseco. Nullæ autem similes rationes conuincunt veritatem omnem esse omnino essentialem actibus nostris. Vide dicenda in metaph. lib. 7. tract. 6. c. 4.

C A P V T V.

Quatenus alij de distinctione, & indistinctione veritatis ab actu vero sentiant?

62 Prima sententia est eorum, qui statuunt omnem nostrorum actuum veritatem esse ipsi prorsus essentialem, & eandem. Ita Theodorus Smilingus tract. 3. de Deo disp. 31. num. 1. & alij quidam Scotistæ, Petrus Hurtadus disput. 9. de anima sect. 3. & nostrorum Recentiorum non pauci. Secunda sententia est, veritatem omnem esse denominationem quadantenus extrinsecam actibus nostris, ac tum in eis, tum in eorum obiectis realiter sitam. Ita Suarez, Vasquez, Molina, Ouedus, Bartholomæus Amicus, Rodericus de Arriaga, Compton, & Nominales omnes. Caterum vtraque opinio satis est profligata à nobis cap. 3. & 4. huius tractatus: ibi enim visum est contra priorem, quibusdam actibus nostris nullam inesse veritatem omnino essentialem, & si forte aliqua ita eis conuenit, aliam insuper eis competere, partim extrinsecam, & in obiecto sitam: contra posteriorem verò, aliquibus actibus veris, & fortassis etiam omnibus veritatem saltem aliquam esse omnino essentialem, & in ipsis, non vero in eorum obiectis consistentem. Quæ autem in contrarium obici solent, ibidem abundè soluta.

63 Tertia opinio est eorum, qui veritatem ab obiecto, & actu simul sumptis realiter inadæquatè distinguunt, eamque putant vltèrius importare actum aliquem diuinæ scientiæ. Cuius fundamentum, alterum est, veritatem esse conformitatem actus cum diuina scientia; alterum verò, omnem relationem prædicamentalem coalescere ex extremis, & actu aliquo diuini intellectus ambo conferentis. Caterum prius fundamentum falso statuit, veritatem esse conformitatem cum diuina scientia, vt constat ex dictis cap. primo. Deinde eo, quod supponitur admissio, vel potius permissio, quid inde: an non qui conformitatem cum obiecto essentialem actui adstruimus, id ipsum de eius conformitate cum diuina scientia asseremus? Posterius fundamentum latè & ex professo demoliemus in metaph. lib. 3. tract. 6. c. 21.

64 Quarta opinio est quorundam Thomistarum,

quos suppressis nominibus refert Arriaga disp. 14. log. sect. 1. subsect. 1. concl. 1. & quos voce sola tenus sequitur Vasquez 1. disput. 76. cap. 2. veritatem esse relationem rationis, & fictionem quandam intellectus actum cum obiecto comparantis, adeoque ab actu vero distingui tanquam non ens ab ente, quæ distinctione haud facile excogitari potest alia maior. Verum quis dicat haud posse nos sine fictione veritatem vllam vt talem assequi? Rursum, cum Deus verè cognoscit, aut se, aut creaturas (semper autem id facit) an aliquid fingit, aut comminiscitur? Præterea, ecquid est fictionem actui, & obiecto superuenientem complere vtriusque conformitatem, & vnus, alteriusve constituere veritatem, quam contraria ex contrariis suis coalescere, & posse parietem v. g. additione nigredinis albicare, aut albedinis nigricare? Equidem adeo falsam arbitror hanc opinionem, vt nulla putem impugnatione magis eam improbabilem reddi posse, quam sit per se, ac sponte sua.

65 Quinta sententia est, veritatem distingui realiter ab actu vero tanquam modum quendam ei superuenientem, haud secus, ac vnio se habet respectu suorum extremorum, & vbicatio fortasse intuitu rei locatæ, ac duratio contemplatione rei temporatæ, vt sic dixerim. Ita Salas 1. 2. tract. 3. d. 2. At inprimis similitudo, & conformitas physica nequit esse modus: ergo nec intentionalis Antecedens latè à nobis demonstrandum est in Metaph. lib. 3. tract. 6. cap. 17. 18. & 19. Consequentia liquet: tum ob æquitatem rationis, tum, quia argumenta, quibus loco nuper memorato relationem haud esse modum ostendimus, per quam facile possunt applicari ad probandum veritatem haud esse modalem: tum denique, quia probabilius est veritatem comprehendendi inter relationes prædicamentales, & esse vnā ex illis, tamen si oppositum sentiat Hurtadus disput. 9. de an. sect. 3. §. 12. & 13.

66 Rursum pro priori ad modum omnem cognitio nostra repræsentat, v. g. Petrum currere, & Petrus re ipsa currit: quid ergo ei actui deesse potest ad veritatem, pro anteriori illo signo? nihil certè: superfluit ergo modus subsequens. Tandem, quæso, an Deus, cum verè cognoscit, munere alicuius modi in se recepti, & se immutantis id facit? minimè profectò: quæ ergo formæ modalis necessitas in nobis vt verè cognoscamus? Quapropter quod veritas haud sit modus, vt per se notum statuitur à Durando in 2. distinct. 40. quæst. 3. num. 4. idque ipsum omnino certum existimat Suarez disput. 8. metaph. sect. 2. num. 5.

67 Sexta, ac postrema sententia est, veritatem non distingui realiter adæquatè, vel inadæquatè ab actu vero, haud tamen ei esse necessariam, sed variabilem, eamque, quæ manente actus entitate tota, possit nihilominus deficere, propter obiecti, quod de obliquo connotatur, defectum, ac mutationem. Ita Theophilus Rainaudus in disciplina morali distinct. 4. quæst. 1. art. 2. num. 20. Caterum hæc sententia in Met. confutanda à nobis est in simili, inter disputandum aduersus connotatores, hoc est eos, qui relationem prædicamentalem, ac physicam à fundamento separabilem, & tamen in eo præcisè sitam existimant: quorum certe opinionem conceptis, & expressis verbis supponit noster Theophilus vbi paulo supra.